

MAGYARORSZÁGI NÉMET ASSZONYSORSOK 1944 UTÁN

UNGARNDÉUTSCHE FRAUENSCHICKSALE NACH 1944

MÁIG TARTÓ TABUTÉMÁK

A harmadik történetet egy egykoron elűzött gyermek, ma már asszony beszámolója, visszaemlékezése, aki 3 testvérével, édesapjuk nélkül nőtt fel Németországban. 14 évvel a második világháború után, menekülés és elűzetés után, amely érintette az ő családját is, hallotta a következő mondatot: „Ha az a Nivea krém nem lett volna, ki tudja hogyan nézne ki ma?” Az asszonyt, akiről akkor beszéltek, megverték, erőszakoskodtak vele és hetekig egy pincében bezárva tartották. Az asszony teljes sötétségben élt és a környezetében tapogatózva talált egy doboz Nivea krémet, ezt kente fájdalmas sebeire, újra és újra. A sebek meggyógyultak, de az átélt borzalmak emléke, a fájdalom, az erőszakos tettek következményei megmaradtak. Ezután került sor elűzetésükre, hazájuk elhagyására. Az erőszakoskodások áldozatait, mint ezt az asszonyt, a társadalom 1945-ben morálisan nem érthette, tabunak számított erről beszélni. Továbbá nem léteztek akkor politikai eszközök, lehetőségek, bizonyítékok és nyelvi segítség („Kinek és hogyan meséljem el?”) sem. Komoly jelentőségük van ezért a Historia Domus írásoknak, hiszen sok áldozat, teherbe ejtett asszony csak az egyházhoz tudott fordulni problémájával.

Az átélt események 1944 után – elhurcolás, elűzetés, erőszakos cselekmények – különösen megterhelőek voltak az asszonyok számára. A második világháborúval és az ezt követő évekkel kapcsolatos emlékek elsősorban a férfiakra koncentrálnak, az emlékhelyek többnyire férfi hősekről mesélnek. Azonban a magyarországi német asszonyok is hősek voltak 1944 után.

...

TABU-THEMEN BIS HEUTE

In der dritten Geschichte geht es um den Erlebnisbericht eines ehemaligen Flüchtlingskindes, heute schon einer Frau, die in einer Familie mit drei Geschwistern ohne Vater in Deutschland aufwachsen musste. 14 Jahre nach dem Zweiten Weltkrieg, nach Flucht und Vertreibung, die auch ihre Familie betroffen hatte, hörte sie den Satz „Wenn es die Nivea-Creme nicht gegeben hätte, wer weiß wie sie heute aussehen würde?“ Die Frau, über welche damals gesprochen wurde, war geschlagen, misshandelt und wochenlang in einen Keller gesperrt worden. Sie lebte in völliger Dunkelheit und fand beim Abtasten ihrer Umgebung eine Dose Nivea-Creme, die tat sie auf ihre schmerzenden Wunden, immer wieder. Die Wunden heilten, nur der innere Schmerz über das Erlebte, die Folgen der Gewalttaten blieben. Die Vertreibung aus der Heimat folgte noch. Die Opfer der Gewalttaten, wie diese Frau, wurden 1945 von der Gesellschaft moralisch nicht verstanden, es war ein Tabu, darüber zu reden. Die politischen Instrumente, die Beweise, die sprachlichen Hilfen („Wem und wie soll ich darüber erzählen?“) fehlten damals auch. Deshalb sind die Historia Domus-Schriften von großer Bedeutung, viele Opfer, unerwünscht schwangere Frauen konnten damals nur die Kirche um Hilfe bitten.

Das Erlebte nach 1944 – die Verschleppung, die Vertreibung und die Gewalttaten – hat insbesondere für die Frauen eine zusätzliche Belastung bedeutet. Das Gedenken an den Zweiten Weltkrieg und an die Jahre danach konzentrieren sich vor allem auf die Männer, die Denkmäler berichten überwiegend von Helden, es ist fast ausschließlich männliches Gedenken. Die ungarndeutschen Frauen waren jedoch nach 1944 auch Helden.

Beszámoló Dreher, Sibylle, elnökasszonytól (1998-2014, Frauenverband im Bund der Vertriebenen e.V.), idéve „Ha az a Nivea krém nem lett volna, ki tudja hogyan nézne ki ma?“, in: Erős asszonyok alakítják, Werthan, Maria (kiadó), konferenciakötet 2019, 17. oldal
Bericht von Frau Sibylle Dreher (von 1998-2014 Präsidentin des Frauenverbandes im Bund der Vertriebenen e. V.) mit dem Zitat „Wenn es die Nivea-Creme nicht gegeben hätte, wer weiß wie sie heute aussehen würde?“, in: Starke Frauen gestalten, Maria Werthan (Hrsg.), Tagungsband 2019, S. 17

Szovjet zászló a New York palota tetején 1945-ben Budapesten
Sowjet-Fahne auf dem New York-Palast 1945, Budapest (Fortepan/Vörös Hadsereg)

Sokan csak az egyházhoz tudtak fordulni segítségért. A katolikus egyház, a magyarországi németek lakta települések plébánosai mindent megtettek azért, hogy megnyugtassák a családokat. (Fotó a templomról: Jakob Bleyer Heimatmuseum)
Viele konnten nur die Kirche um Hilfe bitten. Die Mehrheit der Pfarrer in den ungarndeutschen Gemeinden tat alles, was ihr nur möglich war, um die Seelen der ungarndeutschen Familien zu beruhigen.

A munka és a hit segíthetnek (Jakob Bleyer Heimatmuseum)
Arbeit und Glaube können helfen

Magyarországi német asszonyok és gyerekek, Budaörs
Ungarndeutsche Frauen und Kinder, Wudersch (Jakob Bleyer Heimatmuseum)